

Vlaams
Parlement

vergadering **C68 – ECO12**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 28 november 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de site van Ford Genk - 297 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de onderhandelingen met de leiding van Ford Europa - 360 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente berichtgeving van het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) en het onderzoeksbureau Graydon over het aantal starters in Vlaanderen - 386 (2013-2014)	9
Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het bankenplan van de Vlaamse Regering - 463 (2013-2014)	15

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de site van Ford Genk - 297 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de onderhandelingen met de leiding van Ford Europa - 360 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister-president, collega's, wij zijn ons in Limburg aan het voorbereiden op de periode na Ford. De Vlaamse Regering heeft daarvoor binnen de middelen en bevoegdheden die haar toekomen al het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) opgesteld. En morgen is er het concurrentiepact, dat misschien nog veel belangrijker is voor de heropleving van de werkgelegenheid in mijn provincie in 2015.

De Vlaamse en de Federale Regering zijn natuurlijk niet de enige spelers. Er is ook Ford zelf. Een tijdje geleden, minister-president, heb ik aan uw collega Schauvliege een vraag gesteld over de sanering en de bestemming van de gronden van Ford. Uit dat antwoord bleek dat de bodem van de Fordsite op verschillende plaatsen moest worden gesaneerd, dat verschillende gebouwen niet brandveilig waren en dat alle hallen behalve de pershal, de wielensfabriek en het voorste kantoorgebouw moesten worden gesloopt. Gelukkig bleek later dat de gebouwen volstaan voor het huidige gebruik. Voor nieuwe vergunningen zouden echter wel belangrijke aanpassingen nodig zijn.

De site kwam reeds herhaalde malen aan bod in de plenaire vergadering en in de commissie. Recent nog, in de plenaire vergadering van 9 oktober 2013 stelde u dat u hoopte op een onderhandelde oplossing in der minne. Ik steun die visie. U stelde toen ook dat de Vlaamse Regering heel duidelijk aan Ford Genk had laten verstaan dat zij de gronden wou verwerven tegen een symbolische waarde.

Intussen is echter duidelijk geworden dat Ford die terreinen zelf wil vermarkten. Op 11 oktober, amper twee dagen na onze plenaire discussie, kregen we het bericht dat Ford een internationale makelaar, die gespecialiseerd is in grote vastgoedprojecten, onder de arm zou nemen om de fabriek in Genk te verkopen. Dat werd meegedeeld in een ontmoeting met de vakbonden. Als er geen investeerder wordt gevonden, zou de fabriek alsnog worden ontmanteld.

In ons meest recente gesprek over dit thema, in de commissie Economie van 17 oktober, hebt u gezegd: "Nog deze week zal er met de experts worden vergaderd. Ik hoop binnenkort ook opnieuw met Stephen Odell te kunnen praten, want ik wil duidelijkheid krijgen." U wou dus duidelijkheid over de vraag of u als Vlaamse Regering zelf de gronden kon verwerven en vervolgens in reconversie brengen en beschikbaar maken voor andere bedrijven, dan wel of Ford dat zou doen.

Wie zetelt er in die expertencommissie? Wat is er tijdens die expertencommissie beslist? Wat is de visie van de expertencommissie op de site? Welke industriële of andere activiteiten acht ze geschikt en wenselijk op deze site? Hoe zal die visie worden gerealiseerd en volgens welke timing? Hebt u ondertussen al telefonisch contact gehad met Stephen Odell? Zo ja, kunt u nadere toelichting geven over de afspraken die dit keer zijn gemaakt?

U zei in de commissievergadering van 17 oktober ook nog: "Ford blijft tot eind 2014 actief op de site. Zijn dat activiteiten waarvoor men het hele terrein nodig heeft? Of zal men sommige onderdelen ervan niet meer nodig hebben? In dat geval is het interessant om na te

gaan of die moeten worden gesaneerd, en wanneer en door wie dat dan zou kunnen gebeuren. Ik sta erop om vanaf 2015 zeer snel nieuwe activiteiten te ontplooien. Ik wil dus, als het kan, niet tot eind 2014 wachten om bijvoorbeeld te saneren.” Ik heb die visie zelf ook al naar voren geschoven. Ik steun u dan ook in dat standpunt.

Op 10 oktober liet de directie van Ford via de krant Het Belang van Limburg weten dat de sanering van de terreinen begin 2014 al kan beginnen en dat die twaalf tot negentien weken in beslag zal nemen.

Heeft Ford al voorstellen gedaan in het kader van de herbestemming en ontwikkeling van de Fordsite in Genk? Wanneer zal men kunnen overgaan tot het slopen van bepaalde gebouwen die brandonveilig zijn? Wanneer kan men starten met het saneren van bepaalde gebieden? Wie zal instaan voor de sanering van de gronden? Hoe groot acht de Vlaamse Regering de kans dat ze de gronden zelf kan verwerven? Welke middelen zullen daar desgevallend voor worden aangewend?

U houdt nog steeds vast aan een oplossing in der minne, maar we kunnen natuurlijk niet blijven wachten op uitsluitel van Ford. Wat is de uiterste datum waarop de Vlaamse Regering concrete engagementen van Ford vraagt met betrekking tot de site van Ford Genk, alvorens er juridische instrumenten zullen worden aangewend?

Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 682, van 28 juni 2013, blijkt dat Ford Genk op 10 juni 2013 via een brief heeft laten weten dat de vraag tot terugbetaling van het volledige bedrag aan steun ongegrond is. Het betreft 33,6 miljoen euro investeringssteun en 9,2 miljoen euro opleidingssteun, in totaal 42,8 miljoen euro. Dat staat los van de 47 miljoen euro die vanuit het Hermesfonds gereserveerd was en die onmiddellijk geblokkeerd werd. Is er intussen al meer duidelijkheid over de eventuele gedeeltelijke of volledige terugbetaling van de toegekende opleidings- en investeringssteun?

De revalorisatie van het terrein gebeurt bij voorkeur met respect voor de huidige bestemming van het industriegebied. De Vlaamse Regering wil de gronden opnieuw kunnen activeren met een zo groot mogelijk effect op de werkgelegenheid. Indien Ford de site zelf gaat vermarkten, welke rol heeft de Vlaamse Regering dan nog te spelen bij de herbestemming van de site? Welke garanties op maximale jobcreatie zijn er dan?

Minister-president, ik heb me strikt gehouden aan de vragen die ik heb ingediend, maar ik wil er nog aan toevoegen dat ik een tijdje geleden langs de Fordparking ben gereden om vast te stellen dat een heel groot deel van de parking – die normaal gezien vol staat met afgewerkte auto's – leeg staat. Ik kan me dus voorstellen dat we sneller aan een sanering en herbestemming van die gronden toe zijn, zoals inderdaad gesuggereerd, meteen bij wijze van spreken op 1 januari 2015.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, minister-president, collega's, tijdens de vergadering van deze commissie op 17 oktober, toen de Fordproblematiek de laatste keer aan bod is gekomen, bleven enkele vragen onbeantwoord, voornamelijk over het verwerven, saneren en ontwikkelen van de terreinen van de Fordfabriek in Genk. Minister-president, u verwees daarvoor naar een onderhoud met de leiding van Ford Europa dat op een later tijdstip zou plaatsvinden. U wilde naar eigen zeggen tijdens dit gesprek verdere afspraken maken en een aantal zaken herbevestigen.

Inmiddels sprak u met Stephen Odell, CEO van Ford Europa. In Het Belang van Limburg van 24 oktober noemde u het “een heel constructief gesprek”. In hetzelfde krantenartikel gaf u ook aan een gesprek te zullen hebben met de burgemeester van Genk om na te gaan hoe er samen een akkoord gemaakt zou kunnen worden met Ford. Het Genkse stadsbestuur startte immers een juridische procedure om een financiële schadevergoeding van Ford te krijgen. U zei daarover in diezelfde krant op dezelfde dag: “Wat zijn we met juridische procedures die

misschien pas over tien jaar beslecht worden en waarvan we niet eens zeker zijn dat we die ook zullen winnen. Ik zou liever een oplossing in der minne hebben waardoor we eigenaar worden van de Fordgronden.”

Minister-president, welke wederzijdse engagementen werden er tijdens het gesprek met de CEO van Ford Europa aangegaan tussen de Vlaamse Regering en de leiding van Ford Europa? Is er intussen enige duidelijkheid over de verwerving van de gronden? Of met andere woorden, hoe kan worden voorkomen dat we met Ford eenzelfde weg opgaan als met de verwerving van de gronden van General Motors in Antwerpen?

Hoe reageerde de Europese Fordleiding op de juridische procedure die door het Genkse stadsbestuur werd opgestart? Hebt u daarover, zoals aangekondigd, reeds overleg gehad met het Genkse stadsbestuur? Kunt u daar toelichting over geven? Tijdens voornoemde commissievergadering van 17 oktober verwees u ook naar een expertenvergadering. Die zou inmiddels ook hebben plaatsgevonden. Kunt u hierover meer toelichting geven?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, het is niet de eerste keer dat er een vraag over Ford Genk wordt gesteld en waarschijnlijk ook niet de laatste. Ik begrijp dat zeker de collega's die in die prachtige provincie wonen, dit met zeer veel aandacht volgen.

Ik kan u zeggen dat ik verschillende keren met Stephen Odell een conference call heb gehad en dat er is afgesproken dat er alles aan wordt gedaan om dit dossier tegen het einde van het jaar af te ronden. Ik hoop dat u er begrip voor hebt dat, zolang het niet is afgerond, er zeer voorzichtig wordt gecommuniceerd om te voorkomen dat er dingen worden gezegd die moeilijk zouden liggen bij de ene of de andere partij. Ford Europe heeft natuurlijk zijn raad van bestuur. Stephen Odell had er wel begrip voor dat ik mij in een andere situatie bevind en dat jullie mij vragen stellen waarop ik in de mate van het mogelijke moet reageren zonder natuurlijk het resultaat te hypothekeren. Dat is de evenwichtsoefening die ik ook hier wil maken. Tegen het einde van het jaar moet het dus worden afgerond, met alle elementen die het dossier bevat, of met het volgen van een andere piste.

Ik heb het in het verleden ook al gezegd dat – en houdt vasthouden – de gesprekken in een vertrouwenwekkende sfeer verlopen, om het voorzichtig uit te drukken. Vorige week vrijdag heb ik de regering geïnformeerd om er zeker van te zijn dat, wanneer we tot een finalisering komen, de voltallige regering dit positief kan beoordelen.

Nog deze week is er een vergadering geweest waar ook de juridische adviseurs bij betrokken waren omdat er natuurlijk ook een aantal juridische elementen meespelen. Als we een akkoord afsluiten, wil ik de zekerheid hebben dat dit niet alleen de politieke toets kan doorstaan, maar ook de juridische.

Mijnheer Vereeck, ik heb het in het verleden uitdrukkelijk gehad over de 'experten'. Nu zitten we in een onderhandelingsfase waar ook mensen van mijn kabinet mee onderhandelen, gesteund door experts. Voor sanering krijgen we bijvoorbeeld informatie en ondersteuning van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Voor de juridische vragen hebben we ondersteuning van de juristen. Op die manier proberen we vooruitgang te boeken.

Ford Genk heeft nog geen voorstel inzake de herbesteding en ontwikkeling van de site gedaan. Wel stelt Ford dat nog tot eind 2014 op de site zal worden geproduceerd. In normale omstandigheden heeft Ford tot drie jaar na het beëindigen van de productie nodig om een site die wordt verlaten, op te ruimen. Ik vind dat een heel lange periode. Wij onderhandelen hierover, want wij willen die periode verkleinen. Wij willen dus veel sneller over de site beschikken om die te kunnen vermarkten en nieuwe tewerkstelling aan te trekken. Wij willen zo snel mogelijk de eigendomsoverdracht rond krijgen, zodat kandidaat-investeerdere kunnen worden aangesproken. Voorts wil Ford in die overgangperiode zijn verantwoordelijkheden opnemen inzake de veiligheid op de site, maar dat zou er nog maar aan mankeren.

De sloop van de gebouwen kan pas gebeuren nadat die hun functie hebben verloren. Er loopt een bodemsaneringsproject. Over de modaliteiten kan ik mij nu niet uitspreken, want op dat punt is nog niet alles geregeld. Het is niet de eerste keer dat u het over de brandveiligheid hebt, mijnheer Vereeck, maar dat behoort tot de bevoegdheden van de stad Genk. De burgemeester van Genk heeft wel laten weten dat er geen problemen met de brandveiligheid zijn. Mevrouw Jans, de Vlaamse Regering onderhoudt contacten met de burgemeester. Als er een overeenkomst met Ford komt, dan zal de vordering van de stad ten belope van 61 miljoen euro onderdeel uitmaken van een oplossing.

Er is gevraagd hoe groot de Vlaamse Regering de kans acht om zelf te gronden te verwerven, en welke middelen daartoe desgevallend zullen worden aangewend. Het is moeilijk om in de toekomst te kijken. Als er een betrouwbare overnemer voor een deel van de site of de hele site komt, dan krijgt dat de prioriteit. Wij gaan voor industriële jobs. Als er geen overnemer wordt gevonden, dan is de overheid de meest aangewezen partner voor de verdere ontwikkeling van de site. Ik herhaal in dat verband dat de heer Stephen Odell en ikzelf ervan uitgaan dat tegen eind 2013 een akkoord kan worden afgesloten. Mocht dat niet kunnen, dan moeten wij een andere richting inslaan. Op de vraag wat de uiterste datum is waarop de Vlaamse Regering concrete engagementen over de site van Ford verwacht, heb ik al geantwoord: tegen eind 2013, begin 2014. Op dat moment moeten wij, als wij er niet zijn uitgeraakt, analyseren waar de knelpunten zitten en nagaan welke stappen wij moeten zetten.

Is er vandaag al meer duidelijkheid over de terugbetaling van de opleidings- en investeringssteun? Die duidelijkheid is er vandaag niet. Ford betwist dat het bedrijf verplicht is om de terugbetaling te verrichten, maar dat lijkt mij een normale reactie. Als de zaak voor de rechtbank wordt beslecht, dan zal daar de omvang van het terug te betalen bedrag worden bepaald. Onze juristen stellen dat wij ernstige argumenten hebben om dat geld terug te vorderen, in de hypothese dat wij geen akkoord met Ford kunnen afsluiten.

Als Ford de site zelf vermarkt, welke rol krijgt de Vlaamse Regering dan? Uit de gesprekken met Ford blijkt dat het bedrijf niet van plan is om een herbestemming aan de site te geven die tegen de zin van Vlaanderen ingaat. Als er geen akkoord komt, dan moeten wij nog onderzoeken wat wij zullen ondernemen. Maar ook in dat geval houden wij een voet tussen de deur. Want de gewestplanningsbestemming maar ook de vergunningsverlening, de beslissing om eventueel subsidies te verlenen voor de herinrichting van het terrein, de eventuele aanpassing van de stedenbouwkundige voorschriften voor rechten van de scheepvaart en eventuele onteigeningsbeslissingen zijn instrumenten in onze handen indien er geen akkoord zou komen.

Er werd me gevraagd hoe de Europese leiding van Ford heeft gereageerd op de juridische procedure die is opgestart door het Genkse stadsbestuur. De heer Odell heeft nogmaals onderstreept dat hij voor die onderhandelde oplossing is, maar ik ga ervan uit dat ook zij natuurlijk ook een en ander bekijken. Voorlopig echter, en dat is een duidelijk engagement, willen zij ook tegen het jaareinde eruit komen.

Er is inderdaad overleg geweest met de burgemeester van Genk, en we hebben reeds elementen voor de aanpak uitgewisseld. Het goed betrekken van het lokale bestuur bij de herontwikkeling lijkt me ook erg belangrijk. Dit overleg wordt ook de volgende dagen voortgezet.

Voorzitter, geachte leden, ik ga ervan uit dat u niet op alle elementen een volledig en duidelijk antwoord hebt gekregen, maar ik hoop dat u begrijpt dat we bij het onderhandelen zelf de nodige vertrouwelijkheid moeten respecteren, in ons eigen belang. Toch hoop ik dat u met deze informatie een paar dagen of weken verder kunt. Ik hoop ook dat u de aanpak kunt bijtreden waarbij we een oplossing vinden voor al die problemen en dan zo snel mogelijk overgaan tot de herbestemming van die gronden. Ik heb een begin van antwoord gegeven op de vraag welke herbestemming die zullen krijgen, maar mijn grootste en belangrijkste zorg betreft nu de vraag of het mogelijk is om daarover tegen het einde van het jaar een

overeenkomst te vinden, met al die elementen. Dat betekent ook dat de stad Genk daarbij moet worden betrokken. Dat betekent ook dat het gaat over de sanering. Dat betekent ook dat we duidelijkheid moeten krijgen over de vraag hoe lang Ford die gronden nog ter beschikking moet hebben om dat materieel daar weg te halen. Dat betekent ook dat, als we daardoor zijn, we dan zeer snel ook verder kunnen spreken met een aantal kandidaat-investeerders. Sommige investeerders zijn immers misschien geïnteresseerd in bepaalde onderdelen van die outillage, om het nog wat complexer te maken. Daarover moet verder met Ford worden gesproken.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Natuurlijk begrijp ik ook wel dat de gesprekken vertrouwelijk zijn. Geen enkele Limburgse volksvertegenwoordiger zou de uitkomst daarvan willen hypothekeren door te sterk aan te dringen op het prijsgeven van te veel details zolang die onderhandelingen nog lopen.

Uit uw antwoord kan ik echter toch al wel een aantal dingen afleiden. Zo is er in zekere zin toch wel een deadline: voor het einde van dit jaar zou er eigenlijk een regeling in der minne moeten zijn, die dan tot stand is gekomen in de vertrouwenwekkende sfeer waarnaar u verwijst. Ik ga er dan echter ook van uit dat, indien die onderhandelingen op het einde van dit jaar niet succesvol blijken, de Vlaamse overheid toch wel een tandje moet bijsteken en haar houding wat moet verstrakken.

Ik heb het al vaker gezegd: als Limburger, maar ook als econoom ben ik toch wel diep ontgoocheld door de houding van een multinational als Ford. Elk bedrijf, ook een multinational, heeft natuurlijk de vrije keuze om zich ergens te vestigen, en ook om te delocaliseren wanneer dat past in de eigen strategie. Ik heb daar geen probleem mee. Ik heb er wel een probleem mee dat Ford in het bijzonder ons tot bijna 24 uur voor de definitieve beslissing in ons gezicht heeft uitgelachen en voorgelogen. Dat heeft bij mij toch wel een aanzienlijk wantrouwen gecreëerd ten opzichte van deze multinational. Los daarvan staat het elk bedrijf natuurlijk vrij om zich ergens te vestigen of te delocaliseren.

Minister-president, ik ben ook blij dat u blijft inzetten op de verwerving van de gronden door de Vlaamse Regering. Dat is niet omdat ik die aanpak van etatisme zo fantastisch vind, maar indien we Ford in zijn eigen tempo laten werken en er geen druk is van de Vlaamse Regering, dan zal de ontmanteling van de site langer duren, meen ik. U wijst daar heel terecht op. U had het zelf over twee à drie jaar. Dat is bijzonder snel. De Vlaamse overheid neemt de touwtjes in handen voor een terrein dat al volledig ontwikkeld is en waar er ook geen problemen zijn zoals we die kennen bij een aantal nieuwe projecten die erg moeizaam verlopen, zoals Uplace. Ook kan de Vlaamse Regering erop toekijken dat we gaan naar die maximalisatie van die werkgelegenheid, want dat is toch wel heel belangrijk.

Het verwondert me anderzijds wel dat Ford zegt tot drie jaar nodig te hebben voor de sluiting. Er worden nu immers al machines verscheept naar Valencia.

Tot slot wou ik het nog heel even hebben over de herbestemming van die site. Goed, Ford gaat op zoek naar een gelijkaardige industriële speler. Lukt dat niet, dan zou u blijkbaar aan zet zijn. Zelf ben ik er wel een voorstander van om daar een zone van te maken waarin kmo's kunnen doorgroeien tot middelgrote bedrijven. Ik meen niet dat we opnieuw al onze eieren in één mand moeten leggen. Ik meen echter ook dat Limburg nood heeft aan een gericht acquisitiebeleid. We moeten niet wachten tot de buitenlandse bedrijven naar Limburg komen.

We hebben in het verleden een heel sterk acquisitiebeleid gehad. Ik zie dat voorlopig op dit moment eigenlijk nog niet gebeuren, met alle goede bedoelingen en goede initiatieven die er zijn. Ik heb het idee dat we ons internationaal misschien wel goed presenteren, maar dat we nog niet gericht op zoek zijn om buitenlandse bedrijven naar hier te halen. Ik durf wel te pleiten voor een proactief acquisitiebeleid, een soort 'sales team' Limburg, om bedrijven naar die site te halen.

De 140 hectare van Ford, ter vergelijking: de Opelsite beslaat 90 hectare, is prachtig ontsloten, langs het Albertkanaal en dergelijke. Er is zelfs een treinverbinding. De E313 en de E314 liggen vlakbij. Dit is een toplocatie. Grote delen zijn al niet meer in gebruik. Rijd erlangs, u zult het merken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister-president, we zijn inderdaad niet veel wijzer geworden over de onderhandelingen die u voerde namens en met de Vlaamse Regering en over het gesprek dat u had met de CEO van Ford Europa.

U zegt mutatis mutandis hetzelfde als in de commissievergadering van 17 oktober. Toen verwees u naar het gesprek dat zou plaatsvinden en nu verwijst u naar het gesprek dat heeft plaatsgevonden. U vraagt telkens om begrip voor de discretie waarmee u onderhandelingen voert. Ik wil, wij willen daar natuurlijk begrip voor hebben, maar u noopt ons ertoe u eind van dit jaar en uiterlijk begin volgend jaar opnieuw te bevragen.

Ik wil nu al één bijkomende vraag stellen. Wat als er eind dit jaar, zoals u al enkele keren benadrukt hebt, geen akkoord bereikt is? Wat als de Fordleiding geen bereidheid toont om op uw vragen en suggesties in te gaan? Waar staan we dan? Hoe gaat de Vlaamse Regering dan reageren?

Ik ken u nu al enkele jaren. Gaat u weer zeggen dat u niet antwoordt op hypothetische vragen? Dat u volop gaat voor het akkoord dat tegen het einde van jaar afgerond moet zijn? Of zal de Vlaamse Regering zich eindelijk eens van een iets meer assertieve kant laten zien? Zult u eindelijk eens zeggen waar het op staat als Ford niet bereid is om tot een akkoord te komen?

Ik doe nog een oproep aan de hand van twee uitspraken die zijn opgetekend in twee kranten. De eerste is van uzelf en dus uitermate belangrijk. Over Ford zegt u: “De eerste stap die we nu moeten zetten, is de afronding van het concurrentie- en tewerkstellingspact.”

Een tweede citaat komt uit De Tijd en is van Guy Martens, voormalig directeur van Ford Genk. Hij leidde het bedrijf toch gedurende acht jaar op succesvolle wijze. “Iedere arbeidsintensieve industrie staat onder druk in een land waar de lasten hoog zijn. Het is niet voor niets dat we al veel activiteit hebben zien verhuizen.”

Minister-president, als u naar de onderhandelingen trekt over het tewerkstellingspact, verwachten Limburg en Vlaanderen assertief gedrag. We hopen dat u op de tafel zult kloppen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik ben het niet met u eens dat ik wat de verwerving van de gronden betreft niet assertief zou zijn. Het is een keuze om tot een onderhandelde oplossing te komen. Het resultaat van onderhandelingen is niet gegarandeerd positief.

Ik had begrepen dat iedereen – ook de oppositie – het met me eens was dat het beter was om een onderhandelde oplossing na te streven dan om de bazooka meteen boven te halen en juridische procedures op te starten. De onderhandelingen lopen. Ik heb daar een timing opgeplakt, niet onbelangrijk. Tegen het einde van het jaar moet er resultaat zijn. Ik maak me geen illusies, begin volgend jaar zult u daar dan vragen over stellen. Als het dit jaar niet meer lukt, zal ik tekst en uitleg geven. Ik ben zeker assertief in dit dossier.

Op uw tweede vraag hebt u zelf het antwoord gegeven. Ik ga er niet op vooruitlopen maar ik ben het eens met de heer Vereeck, we zullen dan een andere weg inslaan. Ik heb u enkele elementen genoemd die ik kan inzetten: voorrechten, vergunningen enzovoort. We zijn niet volledig ongewapend. Laten we er echter van uitgaan dat dat niet nodig is. We zullen in het belang van Limburg alle zeilen bijzetten.

Mijnheer Vereeck, ik heb geen probleem met het aantrekken van investeerders en kmo's naar de site. Locate in Limburg moet daar specifiek voor zorgen. Als we de gronden hebben verworven, hebben we de meest gereede partij nodig om die te ontwikkelen. Het zal heel wat energie vragen om bedrijven aan te trekken. Dat is misschien een taak voor het SALK. Daar zijn afspraken over gemaakt. F.I.T., de provincie, de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) en het Agentschap Ondernemen werken ter zake samen. Dat moet leiden tot de creatie van de juiste werkgelegenheid. Ze zullen dat in eerste instantie proberen te doen met industriële activiteiten.

Daar zal een volgende reeks vragen over gaan, als we die gronden hebben verworven. Wat is de governancestructuur? Dat is een heel terechte vraag. Welke zijn de criteria om kandidaat-investeerders aan te trekken? Die kandidaat-investeerders zullen natuurlijk vragen wat de subsidies zijn. Daarover maak ik me geen illusies. Welke extra middelen worden er ingezet? Dat heeft dan weer te maken met het concurrentiepact, waarover morgen de vergadering van het Overlegcomité plaatsvindt. Daarover zal volgende week wellicht een vraag worden gesteld, want u hebt uw vraag om uitleg daarover ingetrokken omdat er nog niets is bewogen, mijnheer Vereeck. Maar ik ben terug uit het verre India, ik ben terug in het land en morgen om 15 uur vindt die vergadering van het Overlegcomité plaats. We zullen dan zien wat daaruit zal komen.

Mijnheer Janssens, ik heb mijn nek uitgestoken. Als het lukt, zullen er meerdere mensen met de pluimen gaan lopen. Zo gaat dat in de politiek. Maar als het mislukt, maak ik me geen illusies. Dan zal er waarschijnlijk maar in één richting worden gekeken. Maar dat is politiek in België.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. De vraag om uitleg over het concurrentiepact heb ik inderdaad ingetrokken omdat ik te laat had gezien dat de vergadering van het Overlegcomité was uitgesteld. Dat was geagendeerd op 27 november, maar het is uitgesteld naar 29 november. Het leek me dan wel ideaal om daar op 28 november tekst en uitleg over te vragen, maar nu dus niet.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente berichtgeving van het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) en het onderzoeksbureau Graydon over het aantal starters in Vlaanderen - 386 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister-president, ik vond de laatste berichtgeving over de aanhoudende faillissementengolf in Vlaanderen voldoende reden om hierover van gedachten te wisselen en u enkele vragen te stellen.

Graydon Belgium heeft op 4 november nogmaals cijfers gepubliceerd waaruit blijkt dat het aantal faillissementen grote proporties blijft aannemen. De voorbije maand oktober was, na september, de tweede zwaarste maand in het faillissementenlandschap ooit. In België – niet in Vlaanderen – gingen er de afgelopen maand oktober, ondanks de aangekondigde voorzichtige economische heropleving, meer dan 1300 bedrijven failliet, een stijging van 7,4 procent ten opzichte van oktober 2012.

Tussen januari en oktober moesten 10.257 bedrijven hun boeken sluiten, goed voor een banenverlies van 23.082. In Vlaanderen gingen er in de eerste tien maanden van dit jaar ook

maar liefst 5112 bedrijven over de kop. Als direct gevolg van het faillissement van de werkgever gingen er in Vlaanderen meer dan 11.000 banen verloren.

Minister-president, de provincie Limburg werd het zwaarst getroffen en noteerde dit jaar al 749 faillissementen. In vergelijking met dezelfde periode in 2007 is dit bijna een verdubbeling. U hebt niet stilgezeten en het parlement ook niet. Samen met andere collega's, onder meer mevrouw Peeters, heb ik u daar verschillende keren over ondervraagd.

Het Preventief Bedrijfsbeleid (PBB), een actieplan dat gebaseerd is op een akkoord van de sociale partners in de schoot van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) en dat bestaat uit verschillende maatregelen om te voorkomen dat bedrijven in moeilijkheden geraken en eventueel te redden van een faillissement, lijkt tekort te schieten. De aanpak moet misschien adequater.

Op de vraag of u van plan bent om het stappenplan Preventief Bedrijfsbeleid te herbekijken of bij te sturen, kreeg mevrouw Peeters een negatief antwoord. De recent gelanceerde oproep faillissementspreventie, waarvoor een budget van 5 miljoen euro werd vrijgemaakt, kwam te laat voor veel bedrijven, en voor andere bedrijven zal het hopelijk nog iets opleveren.

De aanhoudende faillissementengolf moet niet alleen op zichzelf worden bekeken, maar ook samen met het dalend aantal starters. Uit recente cijfers van UNIZO bleek dat het aantal startende ondernemers opnieuw een dieptepunt bereikte: eind juli werden nog maar 22.129 Vlaamse starters geteld, ongeveer 9,3 procent minder dan een jaar voordien.

Minister-president, in het antwoord op de schriftelijke vraag van mevrouw Peeters van september 2013 stelde u dat de evaluaties van de projecten van de vzw Vlaamse Jonge Ondernemingen (Vlajo) enerzijds en van de Stichting Onderwijs & Ondernemen (SO&O) anderzijds, vertraging hadden opgelopen. De eindrapporten van de evaluatie werden aangekondigd voor eind oktober. Een beslissing over de financiële ondersteuning van beide initiatieven diende volgens u rond te zijn tegen november-december 2013. Een goed moment dus om u deze vragen om uitleg te stellen.

Om het aantal ondernemers in Vlaanderen te promoten, moeten we op twee manieren werken: nieuwe initiatieven promoten en ondernemen aantrekkelijk maken enerzijds, en anderzijds de gefailleerden maximale kansen geven om opnieuw een bedrijf op te starten, en hen niet in de steek laten.

In het voorjaar 2013 werd een oproep gedaan in het licht van ondernemerschap voor startersinitiatieven. Misschien wilt u er vandaag iets van toelichten.

Minister-president, de initiatieven en maatregelen ter zake op het Vlaams niveau hebben een verdere stijging van het aantal faillissementen in Vlaanderen niet kunnen afwenden. Verwacht u dat de projecten uit de oproep faillissementspreventie een sluitend antwoord zullen bieden op de problemen van ondernemers in moeilijkheden en bijgevolg de stijgende trend in het faillissementenlandschap zullen doen keren?

Tijdens de begrotingsbespreking heb ik ter zake nog een vraag gesteld waarop ik toen geen antwoord heeft gekregen. Van de 5 miljoen euro die we extra voor faillissementspreventie hebben ingeschreven, is er, als ik me niet vergis, dit jaar 2,7 miljoen euro uitgegeven. Wat zal er met de rest gebeuren? Zal de rest volgend jaar alsnog naar faillissementspreventie gaan of worden de middelen nu nog snel uitgegeven in functie van faillissementspreventie? Als we er 5 miljoen euro voor hebben vrijgemaakt, moeten we dat bedrag ook daar laten toekomen.

Een tweede vraag gaat over de evaluaties van de initiatieven die jonge starters en nieuwe initiatieven mogelijk maken. Het gaat over evaluaties van enerzijds de Vlajo en anderzijds de Stichting Onderwijs en Ondernemen. Tegen wanneer mogen we de evaluaties verwachten? En is de beslissing omtrent de financiering van beide initiatieven nog steeds in voorbereiding of is die al afgerond? Kunt u daar wat meer informatie over geven?

Is er al een beslissing genomen over de ingediende projecten binnen de oproep ‘ondernemerschap voor startersinitiatieven’? Ik heb daar op dit ogenblik geen zicht op. Het zijn allemaal projecten die naast elkaar staan en die elkaar hopelijk aanvullen om tot het resultaat te komen dat we beogen. Kunt u de behouden projecten kort toelichten? Kunt u uw verwachtingen verduidelijken? Kunt u er ons vandaag voor een stuk van overtuigen dat de goedgekeurde projecten afgestemd zijn op de projecten voor werkzoekenden? De aanpak van de werkloosheid is erg belangrijk, faillissementen hebben immers rechtstreeks ook banenverlies tot gevolg.

Ik heb hiermee meteen ook de vragen gesteld van mevrouw Peeters, die afwezig is. Ze zijn trouwens dezelfde als die van mij.

De voorzitter: Ze zal u eeuwig dankbaar zijn.

Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, ik was van plan om in te spelen op de vraag van mevrouw Peeters over Vlajo en de Stichting Onderwijs en Ondernemen. Nu mijn goede collega Turan alle vragen van mevrouw Peeters heeft gesteld, hoef ik dat niet meer te doen.

Ik sluit me bij dezen aan bij de vragen van mevrouw Turan en bij die van mevrouw Peeters.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Er zijn heel wat vragen bij naar bijkomende informatie. Ik begin met de eerste vraag die ik heb binnengekregen: “Kan de minister-president deze trend verklaren? Dienen we ons zorgen te maken aangezien we naast een dalend aantal starters ook een dalend aantal faillissementen kennen?” Er werd ook verwezen naar Graydon en het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ).

Volgens cijfers die de Studiedienst van de Vlaamse Regering inzamelde op basis van de ADSEI-statistieken (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), waren er in de eerste 6 maanden van 2013 in Vlaanderen 20.737 nieuwe oprichtingen, wat een daling is van 11 procent tegenover dezelfde periode vorig jaar. Er werd tijdens het eerste semester van 2013 dus nog wat gearzeld om met een eigen zaak te beginnen en dit hangt mijns inziens samen met het algemene economische klimaat en de zwakke groei. Het is wel hoopvol dat het aantal starters in de tweede jaarhelft zal aantrekken onder invloed van het stijgende consumenten- en ondernemersvertrouwen. Dat is mijn persoonlijke verwachting op basis van een aantal analyses, maar dat moet natuurlijk nog bewaarheid worden en daarna teruggevonden worden in de statistieken. De algemene ondernemersdynamiek blijft evenwel positief. Begin 2013 waren er ruim 493.000 btw-plichtige ondernemingen actief in het Vlaamse Gewest, dit is 2 procent meer dan in 2012 en ruim 8 procent meer dan bij de start van de legislatuur.

Naast faillissementen zijn er ook stopzettingen. Ze hangen ook samen met de vergrijzing van de ondernemerspopulatie. Op basis van de groei kan men vaststellen dat het aantal starters in Vlaanderen het aantal stopzettingen overtreft. De 493.000 actieve ondernemingen bestaan uit 269.760 rechtspersonen en 223.494 natuurlijke personen, wat hun verhouding op respectievelijk 54,7 procent en 45,3 procent brengt. Het aandeel rechtspersonen is volgens deze statistieken over de jaren heen licht toegenomen.

De volgende vraag die ik heb ontvangen is: “Het NSZ benadrukt het aantal startersprojecten die de Vlaamse overheid opstelde positief. Kunt u ons de efficiëntie van deze maatregelen toelichten?” De startersprojecten die door middel van de oproep voor ondernemerschap zijn geselecteerd, zijn nog niet zo lang in werking. Ze zijn pas bekendgemaakt en zullen nu vrij snel worden gestart.

Een evaluatie van de maatregelen inzake efficiëntie zal pas binnen twee jaar mogelijk zijn. Indien er grote problemen zouden zijn of bijsturingen noodzakelijk zouden blijken, ben ik altijd bereid hierover informatie te verstrekken en discussies te voeren.

Met betrekking tot de vraag of de meeste opgerichte ondernemingen eenmanszaken zijn, hebben we ook wat cijfermateriaal verzameld. Volgens de statistieken zijn in het eerste semester van 2013 20.737 btw-plichtige ondernemingen opgericht. Die ondernemingen bestaan uit 11.804 natuurlijke personen, wat 56,9 procent is, en uit 8.933 rechtspersonen, wat 43,1 procent is.

Indien we een vergelijking met de situatie van de bestaande bedrijven maken, kan inderdaad worden gesteld dat de rechtspersoon licht aan populariteit lijkt in te boeten. We moeten er echter rekening mee houden dat de drempel om een eenmanszaak te starten lager ligt. De behoefte aan een rechtspersoon en aan een afscherming van de zaak van het private patrimonium ontstaat pas als de onderneming groeit. Bovendien brengt een rechtspersoon bepaalde vaste kosten met zich mee die een zekere omvang en financiële draagkracht vragen.

Er is me ook gevraagd of deze schijnbaar optimistische trend inzake het hoge aantal starters geen reële problemen op de arbeidsmarkt en in de economie maskeren en wat de Vlaamse overheid kan doen om het probleem van de schijnzelfstandigheid te verhelpen.

Ik verwijst in dit verband nogmaals naar de statistieken. In het eerste semester van 2013 is er veeleer sprake van een daling van het aantal nieuw opgerichte ondernemingen. Dat is helaas niet echt een optimistische trend. De resultaten van de Global Entrepreneurship Monitor wezen er in het verleden vaak op dat het ondernemerschap in Vlaanderen voornamelijk door opportuniteit en minder door noodzaak wordt gedreven. Er zijn geen indicatoren dat er op dat vlak belangrijke verschuivingen zijn geweest. Er is geen bijzondere toename van het aandeel van de zelfstandigen in de beroepsbevolking. Ook op dat vlak zijn er geen signalen van een nieuwe trend in vergelijking met de vroegere situatie.

De problematiek van de eventuele schijnzelfstandigheid houdt verband met de kwalificatie van de overeenkomst tussen een zelfstandige en zijn klant of opdrachtgever. De federale wetgeving over de aard der arbeidsrelaties bevat een aantal criteria die een rol kunnen spelen in een eventuele herkwalificatie van dergelijke contractuele verhoudingen als een arbeidsovereenkomst. Het risico en de gevolgen wegen op de opdrachtgever en niet op de schijnzelfstandige.

Ik zal nu wat dieper ingaan op de andere reeks vragen.

De initiatieven en maatregelen van de Vlaamse overheid hebben een verdere stijging van het aantal faillissementen in Vlaanderen niet kunnen afwenden. Ik wil hier echter nog iets aan toevoegen.

De doelstelling van de projecten met betrekking tot faillissementspreventie bestaat erin bedrijven die er baat bij hebben proactief op te sporen en met een degelijke begeleiding en mogelijks zelfs een effectieve interventie bij te staan. De projecten zullen dan ook in de eerste plaats een sensibiliserend karakter hebben. Het is de bedoeling ondernemers bewust te maken van de gezondheidstoestand van hun ondernemingen. Het effect hiervan mag niet worden onderschat. De ervaringen van vzw Tussenstap en van vzw Efrem leren ons immers dat ondernemers vaak te laat hulp zoeken. Hierdoor valt de onderneming niet meer te redden en volgt enkel een begeleiding naar een vereffening of een faillissement.

Door middel van een scan die binnen een project uit de oproep voor faillissementspreventie past, worden 1845 ondernemers begeleid. Verder worden 251 ondernemers naar de kmo-portefeuille geleid voor de opmaak van een doorstartplan. Hierdoor wordt de werking van het preventief bedrijfsbeleid breder dan momenteel het geval is. Zoals uit de besprekingen van het paritair comité Preventief Bedrijfsbeleid blijkt, is dit veel ruimer en hopelijk ook efficiënter.

In welke mate de golf aan faillissementen met deze bijkomende actie kan worden gekeerd, zal allicht voer voor bijkomende vragen om uitleg zijn. Traditioneel volgt een evaluatie van de

actie twee jaar na de inwerkingtreding. De actie moet duidelijk volstaan om de bedrijven met effectieve en gespecialiseerde steun te omringen.

De projecten leveren momenteel een duidelijk dienstenaanbod voor ondernemers. Ze zouden moeten zorgen voor een tempering van het aantal faillissementen en van de gevolgen hiervan voor de zelfstandige ondernemers. Indien we er niet geloofden dat dit effectief kan werken, zouden we hier natuurlijk geen werk van hebben gemaakt. Het is echter belangrijk dat in het licht van de oproep een aantal gespecialiseerde projecten worden ondersteund met betrekking tot echte risicosectoren, zoals de bouw, de horeca en de landbouw.

Het moet duidelijk zijn dat deze projecten deel uitmaken van een crisisbeleid. We spelen hiermee in op de tijdelijke piek van het aantal faillissementen. In het algemeen is het ondernemerschap beleid op een structurele versterking van het ondernemerschap gericht. Dit geldt voor de prestart, met als voorbeeld Go4Business, en voor de exploitatiefase, met als voorbeelden de kmo-portefeuille en de peterschapsprojecten. Deze aanpak moet voor succesvollere bedrijven zorgen.

Er zijn ook vragen gesteld over het eindrapport over en de evaluatie van de initiatieven van de vzw Vlajo en van de Stichting Onderwijs en Ondernemen. De externe evaluaties van de investering van de Vlaamse overheid in de activiteiten van de vzw Vlajo en in de SO&O zijn, zoals destijds is aangekondigd, eind oktober 2013 afgerond. Er bestaan specifieke evaluatierapporten over de activiteiten van vzw Vlajo en van de SO&O. Daarnaast is er ook een gezamenlijk eindrapport, dat eerder focust op de gezamenlijke elementen en de toekomstige samenwerking van beide initiatieven. Van elk eindrapport is er eveneens een samenvatting gemaakt. Ik verwacht nu een nota met beleidsaanbevelingen van het Agentschap Ondernemen. Op basis daarvan zal ik instructies geven voor de besprekingen met Vlajo en de stichting over de werking van de komende jaren.

De continuïteit van de werking ten aanzien van het onderwijs wordt natuurlijk gewaarborgd. In de begroting 2014 is voor het samenwerkingsverband tussen Vlajo en de stichting voorzien in een budget van 1.615.000 euro.

Voorzitter, wat de ingediende projecten betreft, heb ik een uitgebreid antwoord voorbereid. Ik zal dat aan het commissiesecretariaat overmaken. Als daar dan nog vragen over zijn, kunnen we daar nog op terugkomen.

Wat het maatpak ondernemerschap betreft, kan ik bevestigen dat het Agentschap Ondernemen zorgt voor de afstemming met organisaties als SYNTRA Vlaanderen, de VDAB en activiteitencoöperaties wanneer het gaat over projecten voor werkzoekenden. Aangezien binnen het maatpak voor starters automatisch zal worden doorverwezen naar de door het Agentschap Ondernemen gesubsidieerde initiatieven, is de afstemming automatisch een feit. We hebben het daar ook tijdens de bespreking van de beleidsbrief over gehad. Zo nemen ook de werkzoekenden deel aan de individuele coachingtrajecten in het kader van Go4Business en worden ze, afhankelijk van de doelgroep, georiënteerd naar deze en andere projecten van het Agentschap Ondernemen.

De organisaties die betrokken zijn bij het maatpak maken overigens ook deel uit van het stakeholderplatform (pre)start dat het Agentschap Ondernemen organiseert, juist om voor blijvende afstemming te zorgen.

Voor de lancering van de oproep zijn er al voorbereidende gesprekken geweest met SYNTRA Vlaanderen over de manier waarop de startersprojecten en het project eigen zaak – maatpak ondernemerschap – op elkaar kunnen worden afgestemd. Het agentschap maakt ook deel uit van de werkgroep rond dit project.

We hebben dat bedrag van 5 miljoen euro uitgetrokken en een oproep gedaan. Alle projecten zijn gescreend. We kunnen zelf geen projecten uit onze duim zuigen. We zullen dat geld niet zomaar aan andere zaken besteden. We bekijken nu waar we die resterende middelen op een

goede manier kunnen inzetten. Ik ben het met u eens, mevrouw Turan, dat we daarbij in eerste instantie moeten denken aan faillissementspreventie. Ik ga er echter van uit dat u het ermee eens bent dat we daar goede projecten voor moeten selecteren.

Ziezo, dit was een poging om alle vragen te beantwoorden, ook al waren niet alle parlementsleden aanwezig en hebben sommige parlementsleden vragen gesteld van diegenen die niet aanwezig waren. Binnen de goede sfeer die in deze commissie heerst, heb ik geprobeerd alle vragen te beantwoorden. Het cijfermateriaal zal u worden bezorgd.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Mevrouw Peeters apprecieert enorm dat ik haar vraag heb gesteld. Ze kijkt uit naar het antwoord. Ikzelf dank mevrouw Fournier om mijn vraag te stellen.

Minister-president, wat dat bedrag van 5 miljoen euro betreft dat we hebben vrijgemaakt voor faillissementspreventie, ben ik het met u eens dat het moet gaan om projecten die er klaar voor zijn om de grote stroom vragen op te vangen. Voor de toekomst moeten we nagaan hoe we bij zo'n projectlancering een breder publiek kunnen aanspreken. Soms moet zo'n problematiek out of the box worden bekeken. Daarvoor is creativiteit van het middenveld heel belangrijk.

Minister-president, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord, zowel op mijn vragen als op die van mevrouw Peeters. Wat de toekomst betreft, moeten we te veel versnippering vermijden in de verschillende projecten en vormen van ondersteuning om die starters te stimuleren. U hebt zelf bevestigd dat er een verminderde start is en een hoger aantal faillissementen. We zitten in moeilijke tijden.

Ik heb ook aan minister Muylers gezegd dat het spijtig is dat we niet kunnen vergelijken met hoe de toestand zou zijn zonder economische crisis, en niet kunnen beoordelen welk effect de verschillende maatregelen zouden hebben gehad. Vandaag zijn er verschillende initiatieven. Het is belangrijk na te gaan welke resultaten die opleveren.

U hebt een opsomming gegeven van wat we doen. We kunnen de evaluaties verwachten. Wat betreft de startersprojecten wacht u op dit ogenblik op een nota van het Vlajo. Maar zijn die verslagen er al? U zegt dat er een samenvatting zal komen. Is deze samenvatting al publiek beschikbaar? Of bent u dat nog altijd achter de schermen aan het bekijken? De minister-president zakt blijkbaar diep weg in zijn gsm.

Wij moeten dit in elk geval blijven ondersteunen en goed opvolgen. Met verschillende maatregelen proberen wij dit voor een aantal starters en voor het ondernemen als such aantrekkelijker te maken in Vlaanderen. In alle eerlijkheid, ik denk dat wij hierin vandaag niet echt slagen.

Minister-president, u verwees terecht naar de schijnzelfstandigheid. U zegt dat dat een contractbeoordeling is tussen de twee contractanten. U gooit het over een juridische boeg. Ik begrijp dat. Uiteraard ken ik deze materie ook goed. Maar de schijnzelfstandigheid waarover ik het vooral had, was die in de bouwsector, waar ook u naar verwees. Het is in die sector echt niet vreemd dat mensen vennootschappen oprichten en zich als zelfstandige inschrijven. Dat zijn al dan niet eenmanszaken om de wetgeving te ontlopen en aantrekkelijk te kunnen zijn door middel van de schijnzelfstandige statuten. Uiteraard is het niet uw of de Vlaamse bevoegdheid om daartegen te ageren, maar het is wel een gegeven dat vandaag in Vlaanderen zeer vaak wordt toegepast. Wij moeten erop toezien dat dit geen verkapt beeld geeft van het aantal starters en het aantal zelfstandigen in Vlaanderen en in België. Wij moeten dit blijven opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Ik sluit mij aan bij wat mevrouw Turan zei over het gemeenschappelijk eindrapport van het Vlajo en het Actieprogramma Onderwijs en Ondernemen. Minister-president, u zei dat er al een samenvatting is van dat eindrapport, en

dat er van die samenvatting een nota zal worden gemaakt met het oog op beleidsmaatregelen. Wanneer zal die nota worden voorgelegd?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik zal proberen om die beleidsconclusies en -voorstellen zo snel mogelijk te hebben. Als ze er zijn, kunnen we werken op basis van het materiaal. Dat kan dan worden overgemaakt aan iedereen die daar inzage in wil. Maar ik moet eerst de beleidsvoorstellen hebben. Dan kan met die twee elementen in deze commissie het debat worden gevoerd. Dat zal zo snel mogelijk klaar zijn, ik kan daar moeilijk een timing op plakken. Het agentschap dringt erop aan het zo snel mogelijk te hebben. Ik zal er hard op aandringen dat dit zo snel mogelijk moet gebeuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het bankenplan van de Vlaamse Regering - 463 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, het is niet de eerste keer dat we hierover vragen stellen. De enige bedoeling is om een stand van zaken te krijgen van de minister-president.

Minister-president, u hebt op 14 september 2012 het bankenplan aangekondigd. Op 7 december 2012 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de conceptnota. Het bankenplan heeft vier pijlers. Ten eerste is er een specifieke aanpak van de knelpunten in de kmo-financiering. Ten tweede is er de financiering van een groene economie. De derde pijler betreft het verzekeren van de langetermijnfinanciering, waarbij het kmo-fonds het uithangbord is. Ten slotte is er een highlevelwerkgroep opgericht.

Op 19 juni 2013 werd het aangepaste Gigarantdecreet unaniem goedgekeurd in de commissie Economie. Wij hebben ook de Winwinlening bijgestuurd om tegemoet te komen aan de Europese kritiek.

In de commissievergadering van 17 oktober 2013 kregen we al een stand van zaken. Toch zit ik nog met een aantal vragen, want er is ondertussen een en ander gebeurd.

In de commissievergadering van 17 oktober 2013 hadden we al een eerste bespreking van het bankenplan. Er was al eerder beslist dat er een halfjaarlijks highleveloverleg zou plaatsvinden. Toen is gezegd dat dit zou plaatsvinden op 19 november 2013. Minister-president, kunt u het highleveloverleg van 19 november 2013 toelichten? Welke beslissingen werden daar genomen? Wat is de huidige situatie op de kredietmarkt? Hoe verloopt de kredietverstrekking aan de kmo's? Wat is de globale stand van zaken met betrekking tot het bankenplan? Welke stappen zijn er gezet sinds 17 oktober 2013? Wat gaat er nog gebeuren? Welk tijdsschema koppelt u daaraan?

Met betrekking tot de lancering van de kmo-fondsen stelde u op 17 oktober 2013: "Legistiek en beleidsmatig is dat allemaal in orde. Zij moeten dus de engagementen van die 1,1 miljard euro effectief omzetten in concrete engagementen, waarmee ze dus ook bezig zijn." Ik heb het specifiek over het kmo-fonds. Uit een krantenartikel in De Tijd van 20 november 2013 blijkt dat, hoewel de oprichting van dat speciale kmo-fonds uitblijft, de banken de voorbije maanden al 0,5 miljard euro aan langetermijnkredieten hebben verstrekt aan kmo's. Minister-president, u hebt dat ook gecommuniceerd. De banken nemen de langetermijnkredieten voor de kmo's zelf op hun balans. In het artikel in De Tijd zeggen ze: "De markomstandigheden zijn verbeterd. De banken kunnen voor de funding van de langetermijnfinanciering terecht op

de interbankenmarkt en op de spaarmarkt.” Minister-president, mijn vraag vloeit hier logisch uit voort: is er op heden reeds duidelijkheid over de concrete realisering en lancering van de eerste kmo-fondsen? Om welke banken gaat het dan concreet? Hoe verloopt de uitrol concreet? Is dat stapsgewijs of wordt meteen het volledige bedrag gereserveerd?

Nog veel belangrijker is de vraag of de kmo-fondsen, aangezien de banken blijkbaar zelf en zonder het vehikel van het kmo-fonds binnen het bankenplan aan langetermijnfinanciering doen, eigenlijk wel ooit uit de startblokken zullen geraken. Hebben we die kmo-fondsen eigenlijk nog nodig? U hebt trouwens ook getweet – enigszins optimistisch, en ik heb dat optimisme gedeeld, want ik denk dat ik uw tweet heb ‘geretweet’ – dat er plots een half miljard euro extra langetermijnfinanciering is voor kmo’s. Dat is natuurlijk een goede zaak. Het stemt mij zeker optimistisch. Tegelijkertijd betekent dat misschien dat we dit vehikel niet moeten gebruiken.

Mocht dat zo zijn, mocht u indicaties hebben dat er in de praktijk toch een uitrol plaatsvindt, wil ik vragen of er al duidelijkheid is over de impact van het bankenplan op de gewaarborgde schuld.

In het antwoord op schriftelijke vraag nummer 339 van 20 februari 2013 stelde u dat er reeds een commitment was vanwege de financiële instellingen inzake het instrument ‘kwaliteitsvolle kredietportefeuilles van Vlaamse kmo’s’. Wat is daarin de stand van zaken? Hoe verloopt de concrete uitrol? Wanneer zal dat instrument operationeel zijn?

Op 24 juli 2013 bereikte het federale kernkabinet een politiek akkoord over de volkslening. Er werd overeengekomen dat er slechts 15 in plaats van 25 procent roerende voorheffing op de interesten zal moeten worden betaald. De financiering heeft een looptijd van minstens zeven jaar. De banken hebben maximaal één jaar de tijd om de ontvangen fondsen toe te wijzen voor de financiering van de betrokken projecten. In november zou de volkslening worden gelanceerd. In de Vlaamse nota over het concurrentiepact, punt 8.1, wordt aangehaald dat er een afstemming moet komen tussen het bankenplan en de volkslening. Idealiter zou het zo zijn dat de volkslening kan worden ingezet voor het bankenplan. Ik neem althans aan dat dat de bedoeling is van de Vlaamse Regering. Sowieso werd de lancering van de volkslening uitgesteld naar 2014. Is er op heden reeds overleg geweest met het federale niveau over de afstemming rond het bankenplan? Zullen de middelen van de volkslening kunnen worden gebruikt voor de financiering van de verschillende kmo-fondsen?

Uit een recente studie van de consultant KPMG en het advocatenbureau Stibbe blijkt dat crowdfunding een groot potentieel heeft in Vlaanderen. Initieel stond hierover een vraag om uitleg van de heer Van Malderen op de agenda – u hebt al gemerkt dat we in deze commissie graag elkaars vragen stellen. Daarom vraag ik u welke initiatieven de Vlaamse overheid zal nemen in het kader van crowdfunding. Welke timing koppelt u daaraan?

In de commissievergadering van 17 oktober 2013 stelde u dat op de vergadering van de werkgroep van 19 november de wenselijkheid van een infrastructuurfonds zou worden besproken. In principe heeft de Vlaamse overheid dezelfde problemen rond haar langetermijnfinanciering als kmo’s. Wordt het infrastructuurfonds op heden nog gehandhaafd binnen het bankenplan?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik sluit graag kort aan bij de vragen naar de stand van zaken van het bankenplan. We hebben dat in het verleden ook altijd opgevolgd.

In De Tijd stond inderdaad de opmerking dat de banken blijkbaar de indruk wekken dat het niet meer nodig is. Zij hebben die waarborgen van het kmo-fonds blijkbaar niet nodig, omdat ze zo al opnieuw steeds meer langetermijnkredieten geven. Hebt u daar cijfers over? Een klein jaar geleden hebben we daar in een hoorzitting met de mensen van de banksector over gepraat. Klopt het inderdaad dat er opnieuw meer kredieten worden toegekend aan kmo’s? Ik

kan niet verwachten dat u over cijfers beschikt, maar misschien zijn er indicaties dat die weigeringsgraad van kredieten aan kmo's is gedaald? Uit de eigenlijke kredietverlening kon je dat niet meteen afleiden, maar de weigeringsgraad zelf was wel degelijk een heel stuk gedaald. Daaraan kon je zien dat er een probleem was inzake kredietverlening door de banken. Hebt u er zicht op of daar eventueel al iets is veranderd?

De heer Vereeck vraagt of de middelen van de volkslening kunnen worden gebruikt voor de financiering van de verschillende kmo-fondsen. Maar was dat dan de bedoeling? Ik kan mij niet voorstellen dat in het origineel bankenplan de bedoeling was dat die volkslening effectief zou worden gebruikt om die fondsen te spijzen. Ik dacht dat die fondsen gespijsd werden vanuit de banken zelf, met eventueel een waarborgregeling.

De heer Lode Vereeck: Het stond inderdaad niet in het oorspronkelijke bankenplan, maar ik heb die suggestie daarna wel gehoord of gelezen.

De heer Matthias Diependaele: Is dat dan de bedoeling?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Mijn beide collega's en ik volgen het bankenplan al een tijdje. Het is al lang geleden aangekondigd. De kmo-fondsen zijn vandaag nog niet in werking. Ik ben erg benieuwd naar de gedetailleerde antwoorden op de vragen van de heer Vereeck.

Beide heren hebben al gezegd dat de langetermijnkredieten in orde blijken te zijn. De heer Vereeck vraagt zich af of ze nog nodig zijn en of er nog interesse voor is. Dat is de ene kant van het verhaal. De kmo-fondsen zijn vooral opgericht om de kmo's van financiering te voorzien en niet als ondersteuning voor de banken om met nieuwe initiatieven voor de dag te komen. Het is uiteraard een win-winsituatie. Ik ben vooral geïnteresseerd in de kmo-zijde van dit verhaal. We hebben het bankenplan aangekondigd. Werden zij voorbereid om in te springen in die fondsen en om die leningen om die manier te verkrijgen? De banken worden voorbereid, maar wat gebeurt er met de bedrijven? Zijn er voorbereidende trajecten? Staan er al verschillende projecten van kmo's klaar om daarop in te gaan of zal het individueel gebeuren? Moeten de kmo's bij de lancering dan zelf informatie vergaren en het initiatief nemen?

Wat betreft de vraag van collega Van Malderen: ik heb geprobeerd om de studie van KPMG en Stibbe volledig te doorlopen. Het was heel interessant om te lezen. De enige conclusie die ik daaruit trok, was dat er heel veel vragen zijn en dat er heel veel keuzes moeten worden gemaakt wat betreft de crowdfunding. Wanneer en hoe verwacht u dat daar keuzes zullen worden gemaakt?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, op de vergadering van 19 november zijn er drie agendapunten besproken. Ten eerste was dat de stand van zaken van het bankenplan, langetermijnfinanciering, gerealiseerde en afgesloten actiepunten van het bankenplan en een aantal lopende actiepunten. Een tweede deel ging over de situatie op de kredietmarkt. Het derde punt was varia.

Wat de stand van zaken van het bankenplan betreft, hebben we de problematiek van Gigarant en de ondernemingsfondsen onderstreept. We hebben in een recordtempo, vind ik, het Gigarantdecreet aangepast. Dat was trouwens unaniem. Dat is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 4 september 2013. De besluiten van de Vlaamse Regering zijn in tussentijd ook aangepast. Dat was op 8 oktober 2013. Dat is ook gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Weinige aanpassingen worden tegen die snelheid gerealiseerd. Ook met dank aan deze commissie.

Wij hebben ook gesteld dat wij contact hebben gehad met de federale collega's om te kijken of de middelen die worden opgehaald via de federale thematische volksleningen kunnen worden aangewend voor investeringen in de ondernemings- of infrastructuurfondsen. Op 7

november hebben we daar in het Overlegcomité een akkoord over bereikt. De reactie van de bankiers is dat de volkslening nog niet operationeel is, maar ze zijn het ermee eens dat ze die federale volkslening kunnen aanwenden voor investeringen in de ondernemings- of infrastructuurfondsen.

Wat de stand van zaken inzake lange termijn betreft: wat betreft verzekeringsproducten en herfinancieringen hebben we nog geen vooruitgang geboekt. Dat geldt ook voor de fondsen semipublieke infrastructuurinvesteringen, waarbij er wel nadrukkelijk gevraagd is hoe het zit met de ondernemingsfondsen, de kmo-fondsen. Daar is nog eens bevestigd en na de vergadering ook publiek gemaakt dat de banken zich voor 1,1 miljard euro geëngageerd hebben. Een aantal banken menen dat ze geen beroep moeten doen op het instrument dat wij hebben aangereikt. Waarom doen ze dat niet? Ik kom daar zo dadelijk op terug.

Er is de vraag wat er al is gerealiseerd van de actiepunten van het bankenplan. Het zorgtraject voor gezinnen in moeilijkheden is gerealiseerd en loopt. We hebben een stand van zaken gevraagd. De oprichting van een highlevel overlegorgaan is ook gerealiseerd, want er heeft een vergadering plaatsgehad. Wat betreft de wederbeleggingsvergoeding weet u dat er een discussie was of we dat doen via de softlawbenadering dan wel of er een wettelijk initiatief nodig is. Men heeft in de vorige vergadering gezegd dat de kmo-wereld voor een wettelijke regeling is. Dat is federaal. Ik heb begrepen dat dat in de Kamer is ingediend.

Ook wat betreft kortetermijnfinanciering, het verbeteren van de informatieverstrekking door de banken, het concreet gebruik van kaskredieten enzovoort is er vooruitgang geboekt. De uitbreiding van de Winwinlening is gerealiseerd, alsook de aanpassing van de Groene Waarborg. Nu gaan we ervan uit dat met die aanpassing de Groene Waarborg eindelijk succesvol zal zijn en als dat niet zo is, dat we er dan mee stoppen. Maar de aanpassing is gebeurd en nu moeten we kijken hoe een en ander verloopt.

Er is een aantal lopende projecten zoals het kredietdossier. Wij hebben gevraagd om in het kredietdossier van kmo's een aantal acties te ondernemen. De banken hebben gezegd dat ze daarmee bezig zijn. Wij hebben ook aan het Agentschap Ondernemen gevraagd om toelichting te geven bij de coaching Go4Business. Met de vrije beroepen en de cijferberoepen is een protocol afgesloten waar heel wat informatiesessies over zijn georganiseerd.

Ook de crowdfunding en de studie van Stibbe en KPMG zijn aan bod gekomen. De reactie vanuit de bankwereld was om op te letten met de crowdfunding, want voor je het weet, heb je problemen en zijn mensen niet correct ingelicht. Ik denk dat het een juiste opmerking is. De toezichthouder moet dat van zeer nabij volgen.

We hebben afgesproken dat het Agentschap Ondernemen verdere studies en onderzoek zou doen omtrent de kredietunie. Dat is iets nieuws in Nederland. Een kredietunie is een verzameling van mensen waarbij er enerzijds ondernemers zijn die geld kunnen investeren in ondernemingen en anderzijds mensen die geld nodig hebben. Er kan dan via een dergelijke kredietunie worden gewerkt. Het Agentschap Ondernemen gaat daar verder wat onderzoek naar doen. Dat is blijkbaar vrij 'succesvol' in Nederland. De meeste banken hebben filialen of zelfs hoofdzetels in Nederland. We hebben hen ook gevraagd om daar informatie over te krijgen, zodat we er een volgende keer kunnen op terugkomen.

Mijnheer Vereeck en mijnheer Diependaele, u hebt gevraagd naar de situatie van de kredietmarkt. Over de kredietverlening kan op basis van de rapportering van het departement EWI worden geconcludeerd dat het uitstaande kredietbedrag voor Vlaanderen de eerste negen maanden van 2013 bleef toenemen, aan een groei van om en bij 1 procent op jaarbasis. In vergelijking met de trend binnen de eurozone als geheel is dat een positieve evolutie. Binnen de eurozone is er immers een krimp van meer dan 3 procent op jaarbasis in september. Wel kan worden gesteld dat de afgelopen maanden de aanwendingsgraad op de kredietlijnen licht is gestegen, net als de rentevoet. Het kaskrediet is, relatief gezien, nog steeds zeer duur, maar minder uitgesproken dan in 2008-2009.

Met Febelfin, dat natuurlijk ook deel uitmaakt van die vergadering, is er wat verder in detail op ingegaan. De conclusie die wij daaruit kunnen trekken, is dat het volume aan ondernemingskredieten de laatste maanden terugvalt na een stijging gedurende het eerste deel van 2013. Toch noteren we in de informatie die gegeven is door Febelfin een stijging van 941 miljoen euro op jaarbasis, van september 2012 tot september 2013. Het nog moeilijke macro-economische klimaat weegt op de resultaten van de ondernemingen en zo op de kwaliteit van de kredietaanvragen. Het aantal kredietaanvragen, ook in het derde trimester van 2013, viel lager uit dan in hetzelfde trimester van 2012, min 4,4 procent. Als we kijken naar het bedrag, vroegen ondernemingen 12,7 procent minder krediet aan. De toegekende kredieten daalden met 3,5 procent in aantal en met 6 procent in bedrag.

Positieve signalen zijn de daling van de weigeringsgraad, waarnaar u verwijst, mijnheer Diependaele, en de positieve conjuncturele vooruitzichten. De weigeringsgraad neemt af, volgens de informatie die wij hebben gekregen. In het derde trimester van 2013 werden er in verhouding tot de aanvragen minder kredieten geweigerd dan in hetzelfde trimester in 2012. Het is het tweede kwartaal op rij dat de weigeringsgraad lager blijkt te liggen dan in dezelfde periode van 2012. Dat geeft aan dat de banken, zoals ze zelf onderstrepen, hun kerntaak, met name de financiering van de economie, blijven vervullen, ondanks de moeilijke economische context.

Ook in Europese vergelijking scoort België goed, wat de toegang tot het krediet betreft. In België wordt 71 procent van alle kredietaanvragen integraal goedgekeurd, gemiddeld voor de eurozone is dat slechts 65 procent. De Belgische banksector onderstreept zelf dat zij goede kredietdossiers een kans blijven bieden en hun kerntaak volop vervullen.

Mijnheer Diependaele, we moeten goed opvolgen of de cijfers tegen het einde van het jaar zich nog allemaal in die richting ontwikkelen of een andere ontwikkeling kennen. Ik meen toch te begrijpen dat de tweede helft van dit jaar niet echt zo rooskleurig is en dat we op basis van dat materiaal verder de zaken moeten bekijken.

Ik heb geantwoord op de vraag naar de globale stand van zaken van het bankenplan. Over het zorgtraject hebben we het ook gehad, net als over de acties voor de kortetermijnfinanciering. Wat de kmo-fondsen betreft, zijn wij ons engagement nagekomen binnen de tijd die we daarvoor hadden gekregen, zeer snel dus.

Vandaag stellen we vast dat de initiatieven van de Vlaamse Regering in het kader van het bankenplan mee een marktdynamiek tot stand hebben gebracht. Verzekeraars worden steeds actiever op de lange termijn en de banken slagen er vandaag ook gemakkelijker in langetermijnfunding aan te trekken. De liquiditeitsvereisten van Basel III zijn intussen enigszins aangepast en versoepeld. We hebben een instrument in het leven geroepen waarop de banken kunnen rekenen. De banken waren toen vragende partij om het zo te doen. Intussen zijn er een aantal aanpassingen en evoluties geweest.

Mijn eerste vraag was natuurlijk: houden de banken hun engagement van 1,1 miljard euro aan? Dat is nog eens uitdrukkelijk aan bod gekomen in de vergadering. De vier grootbanken BNP Paribas Fortis, KBC, Belfius en ING hebben zich nog eens uitdrukkelijk akkoord verklaard om voor minstens 1,1 miljard euro aan bijkomende langetermijnfinanciering te lanceren. Het was ook mijn zorg om dat engagement na te komen.

Het is, wat mij betreft, niet verplicht om dat te doen via het instrument dat wij in het leven hebben geroepen. Als ze het op andere manieren kunnen doen die voor hen goedkoper zijn, sta ik daar natuurlijk voor open. Enkele banken hebben dus gezegd dat ze het bestaande instrument voorlopig niet gaan gebruiken, maar ze zorgen wel voor in totaal 1,1 miljard euro aan bijkomende langetermijnfinanciering voor de kmo's. Op de bijeenkomst van de highlevelgroep is dat engagement herbevestigd en hebben ze ook toegelicht welke stappen ze allemaal zetten, waarbij ten minste 1,1 miljard euro op minimaal vijf jaar aan kmo's ter beschikking wordt gesteld.

Die nieuwe financiering is intussen opgestart bij de banken. Tegen het einde van dit jaar zal normaal gesproken al minstens de helft van de middelen vrijgemaakt zijn. De deelnemende banken verklaren hun engagement volledig na te komen tegen 1 juli 2014.

De middelen worden aan de bedrijven ter beschikking gesteld vanuit de eigen balansen van de banken en kunnen, in het licht van de marktomstandigheden, ondergebracht worden in ondernemingsfondsen, waarvoor Gigarant indien gewenst een waarborg kan versterken.

Men zegt dat men de waarborg, die natuurlijk ook een bepaalde kost heeft, op dit moment niet nodig heeft. Voor mij en voor jullie is het vooral belangrijk dat de banken hun engagement nakomen en die middelen effectief ter beschikking stellen van de kmo's. De kmo's moeten het natuurlijk ook opvragen. We zullen dat verder volgen.

Met een van de grootbanken lopen verregaande gesprekken over de concretisering van haar engagement van minstens 300 miljoen euro via de levering van een synthetische tweede verlieswaarborg van Gigarant op een nieuw op te bouwen portefeuille, van kredieten op minimaal vijf jaar aan kmo's, met de mogelijkheid om kredietdossiers naar hun institutionele Vennootschap voor Belegging in Schuldvorderingen (VBS), die fungeert als ondernemingsfonds, te transfereren.

Twee grootbanken zullen elk hun engagement van samen minstens 500 miljoen euro nakomen door opbouw van een nieuw op te bouwen portefeuille, van kredieten op minimaal vijf jaar aan kmo's, die worden ingebracht in hun respectieve bestaande institutionele VBS. Een Gigarantwaarborg zou voor die twee grootbanken niet nodig zijn.

Een vierde grootbank vult haar engagement van minimaal 300 miljoen euro in door uitgifte van een nieuw soort termijnrekening van één tot vijf jaar aan diens cliënteel, waarmee zij een portefeuille van kredieten op minstens vijf jaar zal opbouwen. Bij deze bank is er voorlopig dus nog geen sprake van een ondernemingsfonds of een Gigarantwaarborg.

Tweemaal 300 miljoen euro, plus 500 miljoen euro, dat is precies 1,1 miljard euro, maar er is één bank die gezegd heeft nog verder te zullen gaan dan 500 miljoen euro, vandaar dat we boven die 1,1 miljard euro zitten. Ik wil in elk geval het engagement dat ze toen hebben genomen, nagekomen zien, maar het is dus mogelijk dat men daarboven zal uitstijgen.

Er is afgesproken dat elke grootbank daar transparant over rapporteert. Vertrouwen is goed, maar ook herbevestiging en rapportering zijn belangrijk, om te weten dat men dat effectief uitvoert. De rapportering zal toelaten om de uitvoering van het engagement tot uitbouw van een portefeuille nieuwe kredieten op minstens vijf jaar aan kmo's, te rekenen vanaf 1 juli 2013, te volgen. De grootbanken hebben op het highleveloverleg bevestigd dat ze ten volle en zeer transparant zullen rapporteren. Over de operationalisering van de monitoring lopen nu verdere gesprekken met Febelfin.

Op korte termijn zal dus slechts door één bank een waarborg gevraagd worden. De onderhandelingen lopen daar nog. De impact van het bankenplan op de gewaarborgde schuld blijft dus voorlopig erg beperkt.

Wat de crowdfunding betreft, ligt de nadruk van het beleid op sensibilisering en informatieverschaffing. Het Agentschap Ondernemen zal de crowdfundingplatformen die we kennen in de brochures, presentaties en op de website, opnemen met de nodige duiding. In de infosessies van het Agentschap Ondernemen over het thema financiering wordt crowdfunding vandaag al meegenomen. Dat wordt voortgezet in 2014.

Het Agentschap Ondernemen moet ook de mogelijkheden tot verdere toenadering tussen bepaalde stakeholders verder faciliteren. De verdere gesprekken met andere stakeholders zullen worden opgestart, maar een aantal stakeholders spreken vandaag al met elkaar. Zo zal BAN-Vlaanderen (Business Angels Netwerk) de belangrijkste initiatieven op het vlak van crowdfunding verder ondersteunen en nemen. Ik wil hier ook nog eens verwijzen naar het onderzoek naar de kredietunies, waar ik het eerder al over had.

Het Agentschap Ondernemen zal ook verder overleg plegen met de Vlaamse stakeholders om een reactie voor te bereiden op de consultatie die de Europese Commissie tot 31 december 2013 organiseert inzake crowdfunding en de nood aan een aangepast Europees beleid. Verder zal ervoor gezorgd worden dat de Belgische regelgeving verder wordt aangepast. Daar wordt met mijn federale collega Koen Geens over gesproken, met maximaal respect voor de belangen van de spaarder. Crowdfunding kent immers een aantal financieel-rechtelijke federale regels.

U vroeg tot slot of het infrastructuurfonds op heden nog gehandhaafd wordt binnen het bankenplan. Het decreet en bijbehorend besluit omtrent deze materie zijn van kracht, dus juridisch gezien is het oprichten van een dergelijk fonds mogelijk. De banken hebben echter nog geen engagementen opgenomen voor dit instrument. Ondertussen keurde de Vlaamse Regering ook een uitbreiding van de VIPA-waarborg (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden) goed. Daardoor wordt het investeringsfonds voor het segment erkende instellingen veel minder noodzakelijk. PMV onderzoekt op dit ogenblik de mogelijkheid om zelf nieuwe fondsen op te richten.

Misschien kan ik het bankenplan hier eens toelichten? Als ik een aantal vragen over het hoofd heb gezien, wil ik er alsnog op ingaan.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord.

Voor het legistische voortbestaan van de infrastructuurfondsen verwijs ik graag naar de studie van de consultant Roland Berger, een studie die binnenkort in de commissie Financiën wordt gepresenteerd. Uit die studie blijkt dat de Vlaamse Regering er waarschijnlijk baat bij heeft om, ook voor een langetermijnfinanciering, niet langer een beroep te doen op bankintermediatie maar zelf rechtstreeks naar de markten te gaan via Vlaamse obligaties. Dat zal de piste zijn die we waarschijnlijk – dat zal de komende weken blijken uit de discussie over de studie – zullen moeten onderzoeken.

Verder hoor ik dat de banken eigenlijk hun engagement bevestigen met de 1,1 miljard euro alhoewel ze toch dat 0,5 miljard op de eigen balansen nemen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, ik ben het absoluut met u eens dat we voorzichtig moeten zijn met crowdfunding. Het biedt waarschijnlijk wel heel wat kansen, maar als er mensen zijn die er verkeerd over worden geïnformeerd en die het zien als iets waar ze snel geld mee gaan verdienen, dan zouden er wel eens ongelukken mee kunnen gebeuren. Ik ondersteun zeker de initiatieven die u wenst te nemen voor informatie en sensibilisering.

Ik heb intussen de website van Febelbin bekeken en de cijfers over de weigeringsgraad staan er sinds gisteren op. Het klopt dat de weigeringsgraad daalt. De index is het gemiddelde van de eerste acht maanden van 2008, voor de eigenlijke crisis dus, en hij bedraagt nog altijd 122,94. Dat is nog altijd iets meer dan een vijfde hoger dan toen en voor het derde kwartaal nog altijd hoger dan in 2011 en 2010. In die zin blijft er toch wel een probleem.

Zo kom ik tot mijn derde punt. Ik begrijp niet goed dat de banken geen gebruik maken van het instrument van de waarborg dat u geeft of voorstelt. Het kan natuurlijk omwille van de kost zijn, maar dat betekent dat de banken zelf er alle vertrouwen in hebben dat de kwaliteit van de kredietaanvragen die zij nu krijgen, volstaat en goed is om het risico te dragen en dus willen ze die kosten niet maken. Het was de bedoeling van het bankenplan om ook meer risicovolle kredietaanvragen te aanvaarden en de banken een instrument te geven om het risico dat zij aanvaarden, iets te verhogen en daar staat dan de waarborg van de overheid tegenover. Maar de weigeringsgraad, die weliswaar iets gedaald is tegenover vorig jaar, blijft nog altijd zeer hoog. U hebt gezegd dat de tweede jaarhelft er niet goed uitziet voor het

toekennen van het ondernemingskrediet. De vraag is dan of het bankenplan haar doelstellingen bereikt.

Ik heb dus een gezonde achterdocht over de reden van de banken waarom ze de waarborg niet gebruiken. De kost van de waarborg is relatief laag. Is het dus enkel en alleen om de kost? Gaan ze nu uit zichzelf het engagement aan om meer risico te dragen? Dat zouden we meer moeten zien in de weigeringsgraad van de kredieten, want de kwaliteit van de kredietaanvragen zou dan ook moeten dalen. Er zouden meer kredietaanvragen met een slechtere kwaliteit moeten zijn die toch een krediet van de banken krijgen. Er klopt iets niet. Ik ben een beetje achterdochtig en vraag me af waarom de banken niet ingaan op de kansen van een waarborg die ze krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister-president, ik heb in uw antwoord niet gehoord of de kmo's daar nog op zitten te wachten. Ik heb dezelfde vragen als de heer Diependaele. De weigeringsgraad neemt af. Er zijn ook minder starters. De vraag is of er ook minder aanvragen zijn. De weigeringsgraad daalt, maar zijn er dan ook minder aanvragen?

De heer Lode Vereeck: Er zijn 3,5 procent minder aanvragen en 6 procent minder bedragen. Vandaar ook de daling in de wegeringen.

Mevrouw Güler Turan: Het plaatje is af. Als we deze vraag combineren met de vorige vraag over het dalend aantal starters en het stijgend aantal faillissementen, dan zal het nog heel lang duren voor we uit het dal zijn.

Minister-president Kris Peeters: Het is een interessante discussie. Het uitgangspunt van het bankenplan was dat er een probleem was met de langetermijnfinanciering van kmo's. We hebben toen rond de tafel gezeten met de ondernemersorganisaties en met de banken om hiervoor een oplossing te vinden.

De banken hebben gezegd dat ze een extra initiatief voor de langetermijnfinanciering van kmo's zouden nemen en dat ze zich zouden engageren voor 1,1 miljard euro. Wij hebben gezegd dat wij dan een instrument wilden maken waarbij een waarborg zou worden gecreëerd. Eén bank gaat dit wel toepassen, maar de andere banken zeggen dat ze de instrumenten die ze nu al hebben, zullen gebruiken en dat hun engagement behouden blijft. De reden waarom ze het instrument dat wij in het leven hebben geroepen, niet gebruiken, is het kostenelement.

Ik kan geen enkele bank verplichten om dat specifieke instrument te gebruiken. Zij moeten wel hun verbintenissen nakomen en de langetermijnfinanciering van de kmo's verzekeren. In het verleden was dat niet altijd zo. Het gezond wantrouwen deel ik met u, mijnheer Diependaele. Daarom stellen wij dat wij moeten monitoren. Er moet worden gerapporteerd. Vertrouwen in banken stellen is goed, maar geregeld een stand van zaken krijgen, is nog beter. De monitoring, samen met de informatie waarover wij nu al beschikken over het aantal starters en het aantal geweigerde dossiers, zal ons een duidelijk beeld verschaffen over de rol van de banken en over de mate waarin aan de wensen van de kmo's wordt tegemoetgekomen.

Ik kan slechts vaststellen dat inzake de monitoring en de rapportering men zich duidelijk heeft geëngageerd en dat de werkgeversorganisaties die deel uitmaken van de highlevelgroep, de aanpak steunen. Die laatsten zijn de eersten die bezwaar zouden moeten aantekenen indien er iets aan de regeling zou schorten, maar op de bijeenkomst van de highlevelgroep hebben zij duidelijk gezegd dat zij meedoen. Natuurlijk is 'the proof of the pudding in the eating'. In elk geval kan die rapportering hier aan bod komen, zodat wij kunnen nagaan of de bedoeling van de wetgever wordt gerespecteerd en het ter beschikking gestelde geld – 1,1 miljard euro – nuttig wordt besteed. Op dit moment is het evenwel te vroeg om daarover een uitspraak te doen. Er zijn geen elementen die toestaan om te stellen dat wij de banken niet kunnen vertrouwen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■